MOT LANDET

ETT NYHETSBREV FRÅN FUTUREWISE

— DECEMBER 2020 —

FUTUREWISE

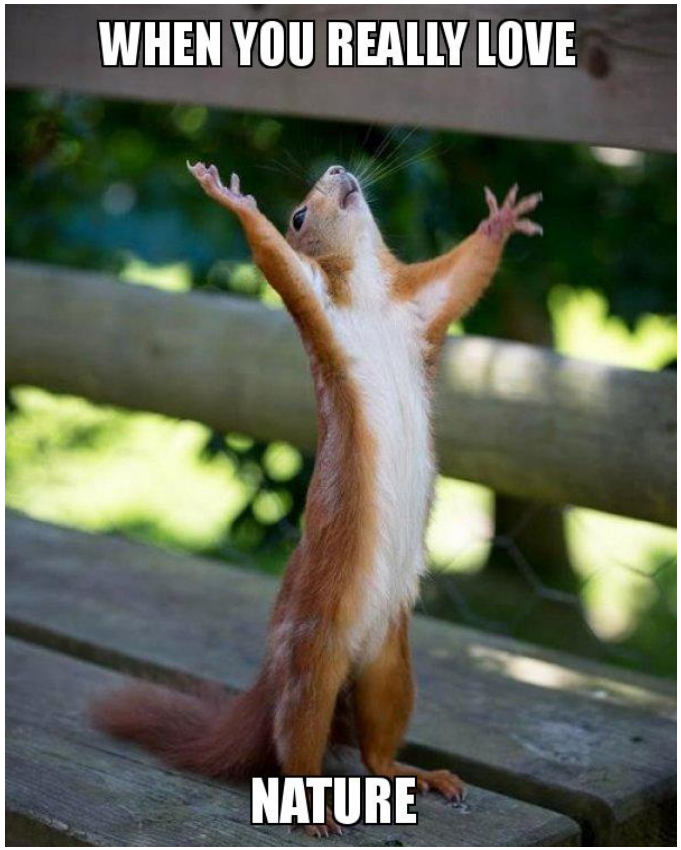

Naturen kallar på oss alla.

INTE EN TREND, MEN EN TENDENS

Den vanligaste starten på alla former av nyhetsbrev är: ”Det är märkliga tider vi lever i…”. Och den näst vanligaste är ”Det är märkligt vad många nyhetsbrev som börjar med att det är märkliga tider vi lever i…”. Så låt oss hoppa över att skapa en metatrend kring detta och istället fokusera på det som är temat för detta nyhetsbrev: *mot landet*.

Vad vi kan se är indikationer på att staden tappar i attraktionskraft, samtidigt som lockelsen till landet och naturen ökar. Detta nyhetsbrev beskriver ingen trend, utan snarare en tendens. Vi kan se tidiga tecken men det räcker inte för att kalla detta en säker trend. Några huvudsakliga indicier är följande: Sveriges storstäder har ett negativt inrikes flyttnetto, arbetet frikopplas för många från den fysiska platsen, handeln förskjuts från stadskärnor till företrädesvis nätet, samt en önskan hos vissa att leva lite enklare och naturnära. Låt oss titta på dessa faktorer mer ingående.

BORT FRÅN STAN

Det pratas ofta om urbaniseringen och att många, särskilt unga, på landsbygden ”vill flytta till storstan”. Men den bilden stämmer helt enkelt inte om man tittar på statistiken. Om man tittar på det som kallas ”inrikes flyttningsöverskott”, det vill säga hur många fler det blir på en viss ort om man bara ser till flyttningar inom Sverige, så ligger samtliga storstäder på minus. Det är alltså fler som flyttar därifrån än som flyttar dit ur ett nationellt perspektiv. Under åren 2014-2019 är detta flyttnetto för Stockholm -18 500 personer, för Göteborg -10 500 personer och för Malmö -2 800 personer.

I vår Matrix-liknande tillvaro blir en motreaktion att vi vill tillbaka till naturen.

Detta innebär nu inte att storstäderna krymper. Till att börja med är dessa absoluta tal rätt små i förhållande till det totala invånarantalet och dessutom avser dessa siffror bara själva citykommunen. Om man tar hänsyn till ett relativt sett kraftigt barnafödande samt invandringen så växer förstås dessa städer. Men det intressanta är att det inte i huvudsak är på grund av inflyttning från landsbygden. De höga bostadspriserna för centralt boende är förstås en bidragande orsak som får många att välja andra alternativ.

Kan detta sammantaget på sikt leda till en förskjutning av tyngdpunkten från stad mot land? Eller stannar förskjutningen i närförort? Så var fallet för den gröna vågen på 1970-talet. På tio år minskade Stockholms befolkning med 13 procent. Samtidigt växte exempelvis kranskommunerna i övriga Stockholms län med över 20 procent. Håbo (med Bålsta som centralort) ökade med 117 procent. På liknande sätt såg det ut i Göteborg där staden tappade 7 procent, medan omgivande kommuner växte kraftigt, exempelvis idylliska Kungsbacka med 50 procent. Och samma sak i Malmö där staden minskade 10 procent, medan exempelvis Velinge ökade 77 procent. Med andra ord var den gröna vågen på 1970-talet inte en resa mot landet utan en kortare tripp till en pendlingsförort. Denna gröna våg var alltså inte särskilt grön om man bedömer dess eventuellt positiva effekt på planetens ekologi. Den är snarare en populär myt.

Vi har ännu inte statistik på dagens befolkningsförändring, men bostadspriserna de senaste tre månaderna kan vara en form av indikator. För villor ökar priserna snabbast i följande kommuner: Nacka (+16%), Huddinge (+16%), Södertälje(+10%), Vallentuna (+10%) och Upplands-Bro (+9%). För lägenheter toppas listan av: Österåker (+16%), Vaxholm (+10%), Botkyrka (+9%), Vallentuna (+9%) och Sigtuna (+8%). Alltså, precis som på 1970-talet: från stan, mot närförort.

”On the internet no-one knows you’re a dog.”

NYC = SKYSKRAPEBEGRAVNINGSPLATS

Många kontor står för närvarande tomma eller halvtomma. I New York är det omkring 10 procent som är tillbaka på sina kontorsarbeten och staden kallas skämtsamt av vissa för en ”skyscraper graveyard”. Man har infört alla möjliga kontrollmekanismer för att säkerställa att arbetsplatserna minimerar smittspridning: envägskorridorer, beröringsfria funktioner (tänk hiss, kaffeautomat, etc.), värmeskanning för att upptäcka feber, rotationsarbete, UV-ljus som ska inaktivera virus, förbättrad luftkonditionering, med mera. Trots det väljer många, frivilligt eller ofrivilligt, att fortsätta arbeta hemma. Google har meddelat sina anställda att de kan arbeta hemma till nästa sommar åtminstone. Twitter har sagt till sina anställda att de kan fortsätta arbeta hemma ”för alltid”.

Vad vi ser är alltså en konkretisering av trenden att arbete frikopplas från den fysiska platsen. Så här skrev jag i boken *Bryt normerna – allt du lärt dig om arbetslivet är fel* från 2015: ”Det är osannolikt att företag och organisationer i framtiden kommer att betala för stora kontorsytor som i praktiken inte används.” Nu blir detta ännu mera påtagligt, särskilt besvärande förstås för fastighetsbolag som tillhandahåller kontorsyta. Att arbete är något man gör och inte en plats man går till har blivit helt uppenbart.

Det blir inte alltid som man har tänkt sig, särskilt inte när man handlar online.

ACCELERATION AV E-HANDELSUTVECKLINGEN

Andelen digitala kundkontakter har tredubblats sedan innan corona. 2017 stod de för 18 procent, nu för 55 procent. 5 års digitalisering har skett på ett halvår. Särskilt uppenbart har detta blivit för handeln.

Att e-handeln formligen har exploderat under coronakrisen förvånar ingen. E-handeln växte med 39 procent under tredje kvartalet jämfört med 2019. Detta går naturligtvis ut över en redan från start rätt åtklämd butikshandel. Andelen som säger att de handlar åtminstone 80 procent av sina varor i fysisk butik sjunker stadigt för att i september landa på historiskt låga 57 procent. Storstadsregionerna, och framför allt Stockholms city, har drabbats särskilt hårt.

Mellan 2017 och 2019 minskade antalet butiker i Sverige med sex procent. Och då återspeglar dessa siffror tiden innan corona. Butiker som Gina Tricot, Kappahl, MQ, Wesc, Hobbex, Boomerang, Marc O'Polo, JC, Toys R Us, Lindex, Åhléns, Teknikmagasinet med flera har kämpat i motvind under lång tid. Många har stängt butiker och sagt upp personal. Vissa finns inte längre kvar. Inte ens populära shoppingstråk som Drottninggatan i Stockholm skonas.

Om vi sneglar på USA som en vägvisare ökar listan över retail-företag som gått i konkurs stadigt, med namn som American Apparel , Neiman Marcus, J.C. Penney, G-Star Raw, GNC och många, många till som lever på ruinens brant. Samtidigt som dessa går i konkurs växer alltså e-handeln med rekordfart. Visste du exempelvis att Amazon har 50 egna klädmärken? När de nu öppnar verksamheten i Sverige lär initiala leveransproblem och negativa kommentarer (betyg 2,0 på Trustpilot) knappast kunna stoppa maskineriet.

LÅGVARVARE NÄRA NATUREN

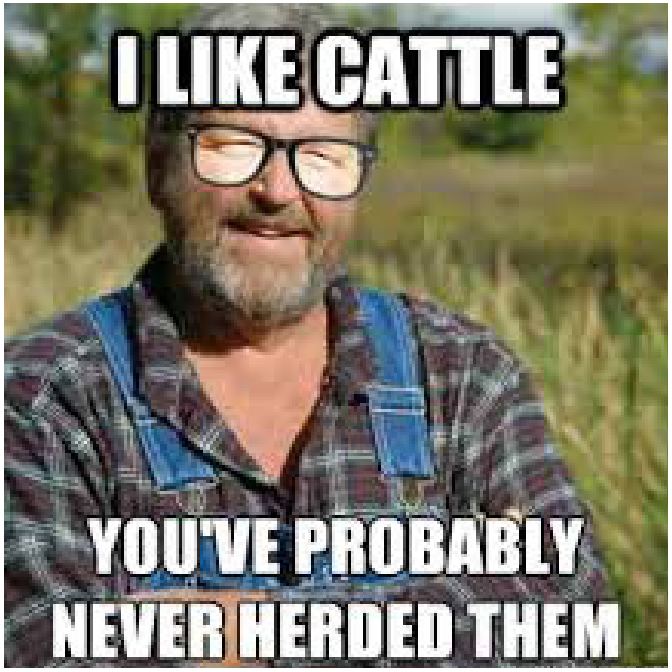

Kanske kommer en hipster inte bara vara någon som ser ut att gilla naturen, utan faktiskt att bli någon som också spenderar tid där.

Slutligen har vi ett ökat odlings- och naturintresse som tycks ha tagit rejäl fart i och med corona. För att ta några exempel. När LRF anordnade odlingsseminarier i Norrbotten och Västerbotten slogs det rekord i antalet anmälda deltagare. När trädgårdsutvecklaren Elisabeth Öberg höll en odlingsträff i Gallejaur (just söder om Glommersträsk, rätt nära Arvidsjaur) kom hela 74 deltagare. Om man tittar på googlingar kan man notera att antalet sökningar på sökordet ”odla” i somras innebar en ökning med nästan 70 procent jämfört med de tre föregående årens somrar. För ”växthus” är ökningen densamma. Det är förstås inte särskilt förvånande med tanke på att väldigt många spenderar väldigt mycket tid hemma.

Och slutligen, på avdelningen anekdotisk bevisföring, en vän till mig som flyttat ut på landet i Norge beklagade sig att det hade snöat i två veckor. Solcellerna hade inte gett tillräckligt med el för att kunna ladda mobilen och hon saknade att prata med sina kompisar. Att räven har tagit fem höns är ett annat problem. Men trots att de bor på 18 kvadrat med två barn tycks det vara ett mycket harmoniskt liv nära naturen.

Detta är ett exempel på trenden om ”lågvarvare” som jag beskrev i min första bok *100 trender – din guide till framtiden* från 2010. Lågvarvare är människor som tröttnat på det moderna livets komplexitet, med otaliga åtaganden och en ibland rätt onödig konsumtion (tänk bananskydd och grillbälte). Många lever ett hektiskt liv där det snarare handlar om att överleva än att leva. Lågvarvare vill omvärdera prioriteringarna i livet för att hitta en bättre balans och ett mer sansat livstempo. Kanske har coronakrisen medfört en ytterligare tillströmning till de som köper in sig på detta koncept.

Många har kommit halvvägs från stan, tar vi oss hela vägen i framtiden?

HALVLEK I FÖRORTEN?

Sammantaget har vi en situation med nettoutflyttning från stadskärnor, där vi i större utsträckning arbetar och handlar i hemmet och där åtminstone vissa vill välja en annan typ av livsföring. När vi märker att vi inte måste arbeta på en viss plats, att vi inte måste ta oss till butiker på en viss plats eller ens ta oss till vissa platser för kultur och umgänge, minskar sannolikt storstädernas attraktivitet.

Det tycks initialt påverka tillväxten i närförort, men det är intressant att följa om utvecklingen även innebär att mindre orter och ren landsbygd gynnas. Om coronakrisen blir långvarig finns förutsättningen för att många inte längre ser stadsnära boende som den fördel det historiskt har varit. Vi har inte alla svar på plats än, men utvecklingen som sådan är högintressant att följa för alla som arbetar med stadsplanering, fastigheter, handel eller politik. Och förstås för alla som ska fatta livsavgörande beslut om sin framtida boendeort.

NYTT FÖREDRAG: POST-CORONA

Världen efter corona kommer att se helt annorlunda ut. Det kommer att behövas andra tillvägagångssätt, andra erbjudanden och nya sätt att möta marknaden.

Vi har tagit fram ett nytt spännande föredrag som heter *Post-corona*. Under detta föredrag studerar vi hur kunders preferenser förändras, vilka nya trender som håller på att formas och hur man kan möta världen med nya idéer.

Vi erbjuder föredraget både live online och irl. Det kan även kombineras med en workshop där vi analyserar hur just er verksamhet kan framtidssäkras.

Hör gärna av er för mer information: info@futurewise.se

Eller spana in den här YouTube-videon.

FUTUREWISE

LITE OM FUTUREWISE ERBJUDANDEN:

SENASTE KURSEN FICK MAXBETYG 5,0 I SNITT!

OMVÄRLDSANALYS

Futurewise producerar toppkvalitativa och skarpa omvärldsanalyser för just er bransch.

Vi kartlägger er marknad, gör intervjuer, letar trender, studerar alternativa affärsmodeller och sammanställer resultaten i lättillgängliga rapporter.

För att involvera personalen tar vi helst fram materialet tillsammans mer er under interaktiva workshops.

Klicka för att läsa mer om omvärldsanalys

FÖREDRAG

Vi håller upp emot 100 föredrag årligen där vi presenterar inspirerande trender och tankeväckande framtidsbilder.

Vi siktar på att underhålla samtidigt som vi delger ny kunskap och kryddar sedan med lite provokation.

Anlita Futurewise till nästa konferens, kick-off eller kundevent!

Klicka för att läsa mer om föredrag

UTBILDNING

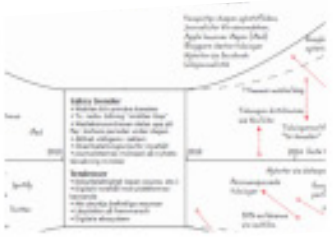

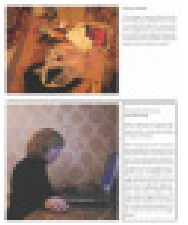

Vi arrangerar flera gånger per år öppna utbildningar i omvärldsanalys. Lär dig kombinera beprövade metoder med nya IT-verktyg för att skapa effektiva plattformar för systematisk omvärldsanalys.

Du tränar förmågan att tidigt upptäcka trender liksom hur man drar nytta av dem.

Ta två utbildningsdagar och se till att bli en grym trendspanare du också!

Klicka för att läsa mer om utbildning

FUTUREWISE